

INFORMACJE BIURA MAŁOPOLSKIEJ IZBY ROLNICZEJ NA TEMAT FUNKCJONOWANIA PODSTAWOWYCH RYNKÓW ROLNYCH, PRAC ZARZĄDU I NOWYCH AKTÓW PRAWNYCH

Dane za listopad 2023 r.
opracowano na dzień 08.12.2023 r.

SYTUACJA NA RYNKU ZBÓŻ

Według opracowanego przez GUS, przedwynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych i ogrodniczych, w 2023 r. zbiory zbóż ogółem ocenia się na 35,2 mln t, tj. o 0,4 mln t mniej niż w roku ubiegłym. W porównaniu z rokiem 2022 aż o 14% (0,7 mln t) mniejsze były zbiory zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi, które w br. wyszacowano na 4,2 mln t. Zbiory zbóż ozimych oceniono na 21,9 mln t, tj. o 0,2 mln t (o 1%) mniej od zbiorów z roku ubiegłego. Ocenia się, że powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku zwiększyła się w porównaniu z ubiegłoroczną o ok. 1% i wyniosła ok. 1,1 mln ha, a zbiory z tych upraw oszacowano na ok. 3,7 mln t (o ok. 1% więcej).

Średnie ceny netto zakupu zbóż w przedsiębiorstwach w listopadzie 2023 r.		[zł/t]
Zboża paszowe	Pszenica	929 - 967
	Żyto	640 - 725
	Jęczmień	755 - 784
	Owies	829 - 854
	Pszenżyto	733 - 779
	Kukurydza	809 - 836
Zboża konsumpcyjne	Pszenica	949 - 965
	Żyto	638 - 664
	Jęczmień	697 - 792
	Owies	1 052 - 1 062

Źródło: MRIRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Według danych ZSRIR MRIRW, na rynku krajowym, zarówno w pierwszym jak i w przedostatnim tygodniu listopada br. (w dniach 20-26.11.2023 r.) widoczne były różnokierunkowe zmiany cen zbóż.

Średnia cena **pszenicy konsumpcyjnej** wzrosła z 949 do 951 zł/t (o 0,2%) jednak była nieco niższa niż przed miesiącem (o 1,5%), i znacznie niższa (o 39%) niż przed rokiem.

Nieznacznie (o 2%) wzrosła również przeciętna cena **żyta konsumpcyjnego**, która w 4. tygodniu listopada wyniosła 651 zł/t. Zboże to było jednak o 2%) tańsze niż przed miesiącem, i o 46% tańsze niż rok wcześniej.

Niewielki, tygodniowy spadek, odnotowano w przypadku ceny **pszenżyta** – za to zboże płacono średnio 733 zł/t – porównywalnie do notowań sprzed miesiąca, jednak o 47% mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Średnia cena zakupu **jęczmienia paszowego** również uległa obniżeniu, w odniesieniu od notowań sprzed tygodnia (z 784 do 779 zł/t), i była o 42% niższa niż w porównywalnym okresie roku 2022.

Owies konsumpcyjny przeciętnie kupowano po 1 052 zł/t - o 1% taniej niż przed tygodniem, a w relacji rok do roku cena owsa była o 24,5% niższa. Za **kukurydzą „suchą”** przeciętnie uzyskiwano 836 zł/t wobec 814 zł/t tydzień wcześniej. Cena tego zboża była o 4% wyższa niż przed miesiącem, ale o 40% niższa niż przed rokiem. W relacji tydzień do tygodnia o 3,5% spadła średnia cena zakupu **kukurydzy „mokrej”** (z 460 do 443 zł/t). Ziarno to było o 3% tańsze niż przed miesiącem i o 47% w porównaniu do cen sprzed roku.

W ocenie ekspertów Izby Zbożowo-Paszowej krajowy rynek zbóż od pewnego czasu funkcjonuje w warunkach wyraźnie uszczuplonej podaży ziarna. Mało jest ofert sprzedaży ziarna przede wszystkim ze strony rolników (którzy bojkotują niskie ceny oferowane przez eksporterów i przetwórców), ale firmy handlowe również nie kwapią się z wystawianiem zbóż na sprzedaż.

Na rynku nie widać także presji na znaczne zakupy ziarna zbóż przez przetwórców, chociaż niektórzy poszukują ziarna na uzupełnienie zapasów, przede wszystkim pszenicy i kukurydzy na dostawy w grudniu i styczniu. Generalnie jednak młyny jak i wytwórnie pasz pracują na zapasach oraz realizują wcześniej zawarte umowy na dostawy ziarna.

Prawdopodobnie sytuacja na krajowym rynku zbożowym nie ulegnie większym zmianom do końca bieżącego roku. Według raportu Credit Agricole na koniec 2023 r. ceny pszenicy i kukurydzy w Polsce wyniosą na średnim

Notowania cen targowiskowych w Małopolsce w listopadzie 2023 r.		
	cena min. [zł/dt]	cena max. [zł/dt]
Pszenica	80,00 (Dąbrowa Tarnowska, Szczucin)	140,00 (Nowy Targ, Krościenko)
Jęczmień	72,00 (Proszowice)	140,00 (Nowy Targ, Krościenko)
Owies	80,00 (Szczucin)	130,00 (Zakliczyn)
Pszenżyto	75,00 (Dąbrowa Tarnowska, Bochnia)	120,00 (Sucha Beskidzka)
Kukurydza	100,00 (Dąbrowa Tarnowska, Szczucin)	150,00 (Gorlice, Krościenko, Nowy Targ)

Źródło: MODR Karniowice

poziomie odpowiednio 92 oraz za 85 zł za decytonę. W opinii większości rolników, obecne ceny są na tyle niskie, że nie powinny już spadać, ale na podwyżki raczej nie można liczyć. Handel ziarnem zapewne pozostanie spowolniony w najbliższych tygodniach. Uczestnicy rynku oczekują na decyzje nowego rządu w kwestii obowiązującego zakazu importu ziarna zbóż i rzepaku z Ukrainy, co zapewne nastąpi dopiero po okresie świątecznym.

23 listopada br. NIK przedstawiła wyniki kontroli importu i obrotu zboża i rzepaku z Ukrainy (>Zboże i rzepak z Ukrainy – kto na tym zarobił, a kto stracił), wskazujące, że w ciągu 16 miesięcy 541 firm sprowadziło łącznie 4,3 mln ton zbóż i roślin oleistych o wartości 6,2 mld zł. 28 listopada br. na stronach resortu rolnictwa udostępniona została „Lista firm importujących zboże z Ukrainy”.

W piśmie z dn. 04.12.2023 r. Zarząd KRIR zwrócił się do MFR oraz MSWiA o ujawnienie przez służby celno-skarbowe listy podmiotów, które sprowadzały zboże z Ukrainy latach 2021-2022, z informacją dotyczącą ilości, gatunku i kategorii (techniczne, paszowe czy konsumpcyjne) sprowadzonego zboża przez poszczególne firmy.

Sytuacja na rynkach zagranicznych

Ostatnie miesiące charakteryzowały się spadkami cen na światowym rynku zbóż, choć ich tempo wyraźnie wyhamowało. W ostatnim tygodniu listopada br., na monitorowanych przez MRiRW rynkach zagranicznych również przeważały spadki cen zbóż. W USA 29.11.2023 r. średnia eksportowa cena pszenicy HRW (na bazie FOB) wyniosła 263 EUR/t, a pszenicy SRW – 223 EUR/t. Ceny tych zbóż były wyższe niż przed tygodniem odpowiednio o 3% i o 1%. We Francji cena pszenicy konsumpcyjnej ukształtowała się na poziomie 223 EUR/t, o 1,5% niższym niż tydzień wcześniej. Za jęczmień paszowy we Francji przeciętnie uzyskiwano 200 EUR/t, o ponad 1% mniej niż przed tygodniem. W tym czasie w portach Morza Czarnego cena tego zboża obniżyła się o 1%, do 159 EUR/t.

Według ostatniego raportu FAO światowa produkcja zbóż osiągnęła w tym roku rekordową wielkość 2,82 mld ton, co przy prognozowanym wzroście spożycia daje podstawę do przewidywania stabilizacji cen.

SYTUACJA NA RYNKU TRZODY CHLEWNEJ, ŻYWCA WOŁOWEGO I DROBIU

Średnie ceny netto zakupu świń rzeźnych za wagę żywą w listopadzie 2023 r.	
	cena [zł/kg]
REGION PÓŁNOCNY	7,46 - 7,65
REGION ŚRODKOWO-WSCHODNI	7,52 - 7,68
REGION POŁUDNIOWO-WSCHODNI	7,50 - 7,60
REGION ZACHODNI	7,42 - 7,56
POLSKA	7,48 - 7,63

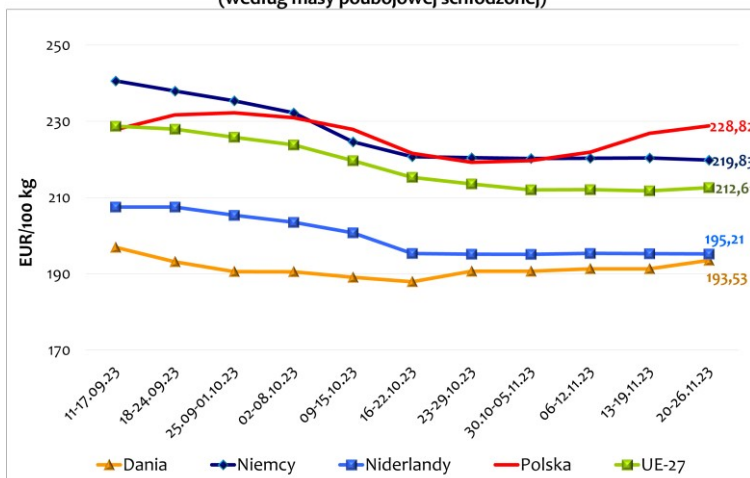
Źródło: MRiRW - Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

W listopadzie br., po kilku tygodniach obniżek, ceny **żywca wieprzowego w Polsce** ustabilizowały się. Według danych ZSRIR MRiRW, w przedostatnim tygodniu miesiąca cena świń rzeźnych wyniosła średnio 7,63 zł/kg i była zbliżona do uzyskanej w poprzednim tygodniu oraz wyższa niż przed miesiącem i rokiem odpowiednio o 2% i 4%.

Zakłady mięsne zbywały **póltusze wieprzowe** przeciętnie po 11,05 zł/kg wobec 11,04 zł/kg tydzień wcześniej. Cena za półtusze była o 1% wyższa niż przed miesiącem oraz o 5,5% wyższa niż w analogicznym tygodniu 2022 r.

Na unijnym rynku w listopadzie br. ceny żywca wieprzowego również były stabilne, co ma związek ze zbliżającymi się świętami i większymi zamówieniami ze strony handlu. Spadki cen w Hiszpanii i Francji wyhamowały, a popyt zarówno w UE, jak i na rynkach trzecich, utrzymywał się na dobrym poziomie. W dniach 20-26.11.2023 r. za świnię rzeźną klasy E dostawcom płacono średnio 212,61 EUR/100 kg masy poubojowej schłodzonej, nieznacznie (o 0,4%) więcej niż tydzień wcześniej, ale o 0,4% mniej niż przed miesiącem. W odniesieniu do cen uzyskiwanych przed rokiem żywiec wieprzowy był o 7% droższy. W Polsce cena świń rzeźnych tej klasy wyrażona w euro była najwyższa wśród liczących się unijnych producentów wieprzowiny i ukształtowała się na poziomie 228,82 EUR/100 kg. Była ona o 8% wyższa niż średnia cena w UE, o 4% wyższa niż w Niemczech oraz o 17% wyższa niż w Niderlandach.

Ceny zakupu świń rzeźnych klasy E w wybranych krajach UE (według masy poubojowej schłodzonej)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie danych Komisji Europejskiej.

Średnie ceny (netto) zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w listopadzie 2023 r., wg wagi żywej [zł/kg]		
	w kraju	w makroregionie południowym
bydło 8-12 m-cy	8,72 - 10,02	9,22 - 9,82
byki 12-24 m-ce	10,74 - 10,87	10,76 - 10,88
byki > 24 m-cy	10,57 - 10,69	10,58 - 10,76
jałówki > 12 m-cy	10,60 - 10,74	10,65 - 10,78
krowy	7,75 - 7,86	7,65 - 7,69

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Na rynku krajowym w listopadzie br. panował umiarkowany, spadkowy trend cen skupu żywca wołowego. Sytuacja ta ma związek z dużą podażą bydła pochodzącego z likwidacji stad mlecznych, które napływają do skupów. Pod koniec miesiąca nie odnotowano też przedsięwziętego wzrostu cen, na który liczyli rolnicy. W dniach 20-26.11.2023 r., za **bydło rzeźne**, krajowi dostawcy uzyskiwali średnio 9,68 zł/kg, o 6 gr/kg mniej niż w poprzednim tygodniu oraz o 2% mniej niż w końcu października br. Cena żywca wołowego była o 11% niższa niż przed rokiem.

W przedostatnim tygodniu listopada br. **ćwierćtusze wołowe** kompensowane z buhajków do 2 lat zbywano przeciętnie po

20,44 zł/kg, o 1% drożej niż tydzień wcześniej. Cena tego asortymentu była o 6 gr/kg wyższa niż przed miesiącem, ale o 7% niższa niż w analogicznym okresie 2022 r.

Według danych ZSRIR w dniach 20-26.11.2023 r. cena **kurcząt brojlerów**, w porównaniu z poprzednim tygodniem, obniżyła się o 3 gr/kg, do 4,89 zł/kg. Była ona o 2% niższa niż przed miesiącem oraz o 18% niższa niż przed rokiem. W tym samym czasie na rynku krajowym o 5% podrożały **tuszki kurcząt** patroszonych, które zbywano przeciętnie po 7,44 zł/kg. Cena tego asortymentu była o 2% wyższa niż przed miesiącem, ale o 9% niższa niż przed rokiem.

Za **indyki** dostawcy uzyskiwali przeciętnie 6,12 zł/kg wobec 6,11 zł/kg tydzień wcześniej i 6,13 zł/kg przed miesiącem. Żywiec indycki był o 33% tańszy niż w analogicznym okresie 2022 r. Z kolei **tuszki indyków** sprzedawano przeciętnie po 13,31 zł/kg, o 1% taniej niż w poprzednim tygodniu, ale o 1% drożej niż miesiąc wcześniej. Jednocześnie tuszki indyków były o 15% tańsze niż w analogicznym okresie 2022 r.

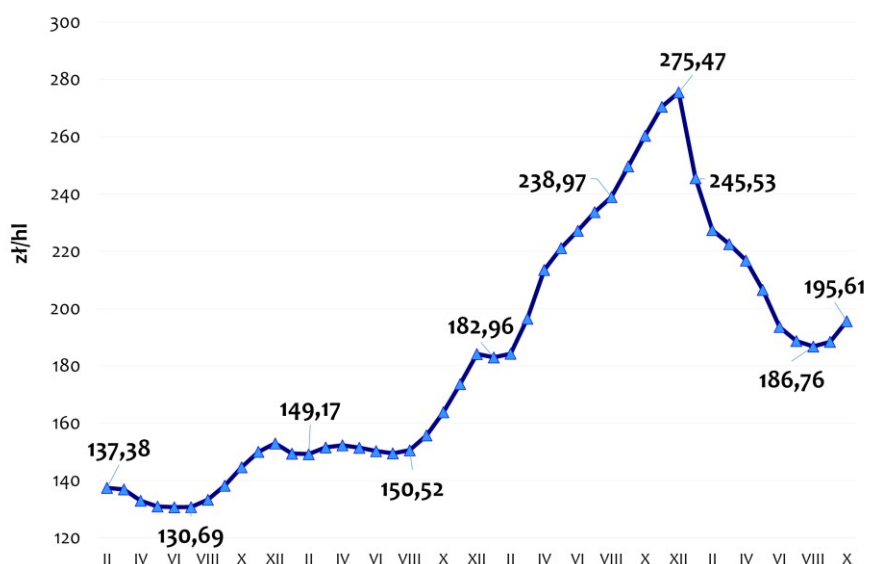
Gęsi tuczone skupowano średnio po 15,12 zł/kg, o 1% drożej niż przed tygodniem, ale o 1% taniej niż miesiąc wcześniej. Był to poziom cen o 18% niższy niż przed rokiem.

Za **kaczki brojlery** dostawcom płacono 6,96 zł/kg, odpowiednio o 5 gr/kg i 3 gr/kg mniej niż tydzień i miesiąc wcześniej. W porównaniu z cenami uzyskiwanymi przed rokiem kaczki brojlery były o 9% tańsze.

SYTUACJA NA RYNKU MLEKA

Od początku roku 2023 ceny **skupu mleka** nieustannie spadały. Słabo odczuwalna, lecz zwyżka stawek nastąpiła, w niektórych województwach, we wrześniu. Natomiast w październiku br. ceny mleka wzrosły w całym kraju, a średnia cena mleka osiągnęła poziom 1,96 zł/l i była wyższa o 4% w porównaniu do poprzedniego miesiąca. W analogicznym okresie ubiegłego roku cena mleka była jednak wyższa aż o 25%, co oznacza, że producentów mleka od powrotu do zadowolających stawek wciąć dzieli przepaść. Jak wynika z danych GUS, najniższe wypłaty w październiku otrzymali rolnicy z województw: **małopolskiego – 1,82 zł/l**; łódzkiego – 1,83 zł/l; kujawsko-pomorskiego – 1,86 zł/l; pomorskiego – 1,88 zł/l i podkarpackiego – 1,89 zł/l.

Ceny skupu mleka surowego w Polsce (bez VAT)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Jak wynika z analiz rynkowych przeprowadzonych przez ekspertów Biura Analiz i Strategii KOWR, światowa produkcja mleka w roku 2023 wyniesie najprawdopodobniej 949,9 mln t. Wynik ten, jeśli zostanie osiągnięty, będzie wyższy od ustanowionego w roku 2022 o 1,3%.

Zdaniem analityków BAiS KOWR, wzrostowi powinna ulec również produkcja mleka na rynku UE. Eksperti zakładają, że w roku 2023 produkcja mleka w UE wzrośnie o 0,3% w porównaniu do roku 2022 i wyniesie 154,2 mln t. Choć z danych wynika, że liczba pogłowa krów będzie spadać, to zrekompensuje ją najprawdopodobniej wzrost wydajności tych zwierząt, dzięki czemu możliwy jest również wzrost dostaw mleka do skupów na rynkach unijnych również o 0,3%, czyli do 145,3 mln t.

Spadek pogłowa krów jest widoczny również w Polsce gdzie, według danych GUS, w czerwcu 2023 r. było 2 027 tys. szt. tych zwierząt, czyli o 45 tys. mniej niż w roku 2022 (mimo to Polska znajduje się na trzecim miejscu w UE pod względem liczebności pogłowa krów - po Francji - 3 167 tys. szt. i Niemczech - 3 775 tys. szt.). Spadek ten, podobnie jak w innych państwach, został zrekompensowany wyższą wydajnością krów i zwiększeniem podaży mleka do skupu na rynku krajowym.

Sytuacja podażowo-popytowa i cenowa na rynku mleka i produktów mlecznych, KOWR, listopad 2023 ([pdf do pobrania](#)).

* * *

SYTUACJA NA RYNKU OWOCÓW I WARZYW

Rezultaty przedwzrostowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych i ogrodniczych w 2023 r. (GUS) wskazują, że tegoroczna produkcja **warzyw gruntowych** (wczesnych i późnych) wyniesie 3,8 mln t, tj. na poziomie o ok. 3% niższym w porównaniu do roku ubiegłego.

Zbiory **kapusty** w bieżącym roku ocenia się na ok. 620 tys. t, a **kalafiorów** nieznacznie powyżej 126 tys. ton. Produkcję **cebuli** oszacowano na niespełna 626 tys. t, zbiory **marchwi** wyniosą niemal 580 tys. t, natomiast **buraków** ok. 252 tys. ton. Produkcja **pomidorów gruntowych** może przekroczyć 170 tys. t, a **ogórków** wyniosła ok. 132 tys. ton. Zbiory **piętruški** oceniono na ok. 150 tys. t, **selerów** nieznacznie powyżej 101 tys. t, zaś **kukurydzy cukrowej** na ok. 154 tys. ton. Łączna produkcja **dyni, kabaczków i cukinii** w bieżącym roku nie przekroczy 415 tys. t, natomiast zbiory **pozostałych gatunków warzyw gruntowych** szacuje się na niemal 509 tys. ton.

GUS ocenia tegoroczne zbiory **ziemniaków** na ok. 5,5 mln t, tj. o 9% mniej od zbiorów ubiegłorocznych. Z powodu niekorzystnych warunków pogodowych o ok. 4% niższe są plony ziemniaków, szacowane na 294 dt/ha.

Łączne zbiory owoców z drzew, krzewów owocowych oraz truskawek szacuje się na poziomie 4,9 mln t, czyli o prawie 9% niższym niż w 2022 r.

Ceny w listopadzie 2023 r.				
Warzywa / owoce krajowe	Ceny skupu netto w spółdzielniach ogrodniczych		Ceny hurtowe na rynkach krajowych	Ceny targowiskowe w Małopolsce
	w Małopolsce	średnio w Polsce		
[zł za kg] / [zł za szt.] / [zł/dt]				
buraki ćwikłowe	0,96 - 1,11	0,95 - 1,06	0,70 - 2,80	0,72 - 4,00
brokuł (szt.)	3,10 - 3,65	3,10 - 3,80	4,50 - 7,00
cebula biała	1,60 - 1,75	1,63 - 1,70	1,60 - 3,00	1,40 - 4,00
czosnek (szt.)	1,40 - 1,50	1,42 - 1,49	0,90 - 2,50
cukinia	1,00 - 2,50	5,00 - 8,90
fasola "Piękny Jaś"		12,90 - 30,00
fasola szparagowa		10,00 - 11,00
kalafior (szt.)	3,45 - 4,30	3,55 - 4,30	4,00 - 12,00	4,50 - 8,00
kapusta biała	0,58 - 0,78	0,58 - 0,95	0,75 - 2,80	4,00 - 7,00/szt.
kapusta czerwona	4,00 - 7,00/szt.
kapusta włoska	5,00 - 8,00/szt.
marchew	0,90 - 1,30	0,90 - 1,35	0,90 - 2,60	0,75 - 4,00
ogórki	6,8 - 7,56	6,33 - 7,44	5,00 - 14,00	3,50 - 12,00
papryka czerwona	4,20 - 5,20	4,20 - 6,00	4,00 - 10,00	5,00 - 14,00
pieczarki	6,70 - 8,00	6,40 - 8,50	6,00 - 11,00	10,00 - 12,20
pietruska	2,98 - 3,45	3,15 - 3,45	2,75 - 6,00	1,70 - 10,00
pomidory	5,80 - 6,45	5,9 - 6,38	5,00 - 11,67	5,50 - 15,00
por	3,15 - 3,35	3,16 - 3,22	1,80 - 4,00	1,80 - 4,00/szt.
rzodkiewka (pęczek)	1,60 - 1,95	1,70 - 1,93	1,50 - 4,00	2,90 - 4,00
sałata (szt.)	2,00 - 7,00	2,90 - 4,30
seler	1,96 - 2,40	2,02 - 2,41	1,70 - 5,00	2,00 - 10,00
ziemniaki	1,07 - 2,53	82,00 - 300,00/dt
gruszki	3,10 - 4,40	3,00 - 4,50	2,50 - 6,00	4,50 - 8,00
jabłka deserowe	1,65 - 3,20	1,65 - 3,30	1,67 - 4,00	2,50 - 4,00
jabłka przemysłowe	0,79 - 0,91	0,77 - 0,91
śliwki	4,00 - 10,00	4,00 - 9,00
orzechy laskowe	12,00 - 20,00
orzechy włoskie	6,00 - 19,00

Źródło: MRIRW - Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej, MODR Karniowice

Zbiory z **sadów jabłoniowych** wyniosą ok. 3,8 mln t i będą o niemal 10% niższe w porównaniu z rokiem ubiegłym. Produkcję **gruszek** oceniono na ok. 81 tys. t, tj. na poziomie uzyskanym w 2022 r. Zbiory **śliwek** zostały oszacowane na niespełna 123 tys. t, tj. o 8% mniej niż w poprzednim roku. Produkcja **wiśni** wyniosła ok. 165 tys. t, czyli o 10% mniej niż rok wcześniej, natomiast zbiory **czereśni** oszacowano na niemal 71 tys. t, tj. o ok. 7% mniej niż w 2022 roku. Łączne zbiory **brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich** oceniono na niespełna 20 tys. t, czyli o ok. 8% mniej niż przed rokiem. Zbiory pozostałych owoców z drzew wyniosły prawie 3 tys. t, tj. o 4% mniej w porównaniu z rokiem 2022.

Produkcję owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach oceniono wstępnie na niespełna 0,6 mln t, tj. o ok. 3% mniej niż w roku poprzednim. Zbiory **malin** zostały oszacowane na prawie 101 tys. t, czyli o ok. 4% mniej niż w 2022 roku – na spadek produkcji wpłynęły niekorzystne dla tego gatunku warunki pogodowe, a także niska opłacalność produkcji spowodowana ograniczonym zapotrzebowaniem na te owoce zgłaszanym przez zakłady przetwórcze. Zbiory **porzeczek** ogółem (czarnych i kolorowych) oszacowano na ok. 142 tys. t, czyli o prawie 3% mniej w porównaniu z 2022 roku. Produkcja **borówki wysokiej** została oszacowana na ponad 66 tys. t, czyli o 4% więcej niż w 2022 roku. Produkcja **truskawek** w bieżącym roku wyniosła niemal 179 tys. t i była o ok. 3% mniejsza niż w ub.r. Zbiory **agrestu** oszacowano na poziomie nieznacznie powyżej 9 tys. ton, tj. o 8% niższym niż w 2022 roku. Produkcja pozostałych owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (głównie **aronia i jagoda kamczacka**) została oceniona na prawie 86 tys. t, czyli o ok. 4% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem.

W listopadzie wciąż można cieszyć się wieloma sezonowymi warzywami i owocami. Najlepiej kupować je na targowisku i od lokalnych rolników, dzięki czemu mamy pewność, że rośliny są świeże.

W połowie listopada, na warszawskim Rynku Hurtowym „Bronisze” S.A., **ceny krajowych warzyw** kształtowały się następująco: • buraki czerwone – 0,70-1,00 zł/kg; • brukselka – 5-6 zł/kg; • cebula biała – 1,86-2,30 zł/kg; • czosnek – 1-2 zł/szt.; • dynia – 1,50-2,50 zł/kg; • kalafior – 5-6 zł/szt.; • kalarepa – 2,00-2,50 zł/szt.; • kapusta biała – 0,75-1,10 zł/kg; • marchew – 0,80-1,30 zł/kg; • por – 3,25-4,00 zł/kg; • seler – 1,70-2,15 zł/kg; • ziemniaki – 1,25-1,66 zł/kg.

W tym samym czasie **na targowiskach miejskich** ceny warzyw były bardzo zróżnicowane - w zależności od miejsca/regionu. Poniżej ceny z targowisk w Małopolsce, w woj. łódzkim i kujawsko-pomorskim.

Cebula najtańsza była w Krościenku i Nowym Targu - 1,50 zł/kg; w Gorlicach, Suchej Beskidzkiej i Krzeszowicach – 2 zł/kg. Najdrożej było na krakowskim Starym Kleparzu – aż 5 zł/kg. Tymczasem w woj. łódzkim kg cebuli kosztował 3,50 zł w Radomsku, 4 zł w Łasku i 4,50 zł w Opocznie.

Krajowy **czosnek** najtańszy był w Proszowicach – 0,90 zł/szt. Najdrożej było w Łasku i Radomsku – 3 zł. W Suchej Beskidzkiej i Limanowej – 2,50 zł. W Krościenku 1,50 zł, w Gorlicach, Opocznie i Nowym Targu 2 zł.

Za **kalafior** w Wadowicach, Suchej Beskidzkiej, Skierniewicach (łódzkie) i Krościenku trzeba było zapłacić 6 zł/szt. Na krakowskim Starym Kleparzu, w Opocznie i w Łasku jest to 8 zł, a w Gorlicach 9 zł/szt.

Najmniej, bo zaledwie 0,75 zł/kg kosztowała **marchew** w Proszowicach. Najdrożej - na krakowskim Starym Kleparzu – 4 zł/kg. Niewiele mniej, bo 3,50 zł za kg tego warzywa trzeba było zapłacić w Krzeszowicach i w Radomsku. W Krościenku i Nowym Targu marchew kosztowała 2 zł, a w Łasku, Skierniewicach i Opocznie – 3 zł/kg.

Na targach **por** najtańsze były w Warcie (łódzkie) – tutaj jeden por kosztował 1,50 zł i w Łasku – 2,50 zł. W Limanowej jednego pora można było kupić za 3 zł; w Radomsku 3,50 zł; w Nowym Targu, Nowym Sączu i Krościenku – 4 zł, a w Bydgoszczy – 4,50 zł/szt.

Selery najtańsze były na targach w Wadowicach i Krościenku – kilogram kosztował tam 4 zł. W Nowym Targu, w Suchej Beskidzkiej i w Skierniewicach trzeba było zapłacić 5 zł, w Nowym Sączu, Łasku, Opocznie i Gorlicach 6 zł, w Radomsku jest to 8 zł, a na krakowskim Starym Kleparzu nawet 10 zł.

Cena **kapusty białej** na małopolskich targowiskach kształtowała się od 4 zł za główkę w Wolbromiu, 5 zł/szt. w Krzeszowicach, Skale, Suchej Beskidzkiej i w Wadowicach, do nawet 7 zł/szt. w Oświęcimiu. Podobne były ceny w województwie łódzkim - od 4 zł za główkę w Skierniewicach i Żychlinie, przez 5 zł w Łasku i w Warcie, po 6 zł/szt. Opocznie.

Listopad to również czas na sezonowe **owoce** takie jak gruszki, jabłka i orzechy. W połowie miesiąca na warszawskich „Broniszach”: hurtowa cena za gruszkę konferencję wynosiła 4-6 zł/kg; za jabłka (różne odmiany) – 1,86-4 zł/kg; za orzechy laskowe – 7-11 zł/kg; za orzechy włoskie – 5-28 zł/kg.

Ceny na targowiskach miejskich w tym czasie kształtowały się następująco:

- **gruszki** - w Krościenku, Krzeszowicach, Nowym Sączu i Nowym Targu można było kupić za 5 zł/kg. W Żychlinie 5,50 zł. W Wadowicach, Łasku, Skierniewicach i Suchej Beskidzkiej trzeba było zapłacić 6 zł, a na krakowskim Starym Kleparzu nawet 10 zł. W Opocznie i Radomsku kilogram gruszek kosztował 7 zł; najdrożej było w Bydgoszczy (kujawsko-pomorskie) 8 zł/kg.

- **jabłka** – najtańsze były w Krościenku, Żychlinie i Nowym Targu - kilogram jabłek kosztował 2,50 zł. W Nowym Sączu, Opocznie, Łasku, Warcie i Suchej Beskidzkiej 3 zł, w Krzeszowicach i Skierniewicach 3,50 zł, a w Wadowicach i Radomsku 4 zł, a w Bydgoszczy (kujawsko-pomorskie) nawet 6 zł/kg;
- **orzechy włoskie** – najtańsze były w Gorlicach – 8 zł za kg niełuskanego orzecha. W Krościenku i Nowym Targu – 15 zł, a w Krzeszowicach 16 zł.
- **orzechy laskowe** – najtaniej – 13 zł/kg - można było kupić w Gorlicach. 14 zł kosztował kg orzechów laskowych w Krzeszowicach, a 20 zł/kg trzeba było zapłacić w Oświęcimiu.

Informacje opracowano na podstawie danych:

▲ZSRIR MRiRW, ▲GUS,
▲Biura Analiz i Strategii KOWR
▲MODR w Karniowicach;

oraz stron internetowych:

- www.cenyrolnicze.pl,
- Wiadomości Rolnicze.pl;
- www.strefaagro.pl.

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE ROLNICTWA, KTÓRE ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE W DZIENNIKU USTAW W LISTOPADZIE 2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2356](#): Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu produktów lub grup produktów, ze względu na które mogą być zakładane spółdzielnie rolników – weszło w życie 15.11.2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2380](#): Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 września 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu "Premie dla młodych rolników" w ramach poddziałania "Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – ogłoszono 03.11.2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2445](#): Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego odmian kukurydzy MON 810 – ogłoszono 10.11.2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2454](#): Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 31 października 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych – ogłoszono 10.11.23 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2456](#): Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 października 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie jednostek organizacyjnych oceniających i potwierdzających zgodność środków do produkcji ekologicznej z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego oraz prowadzących wykaz tych środków – ogłoszono 13.11.23 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2460](#): Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 listopada 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zawartości substancji niepożądanych w paszach – weszło w życie 28.11.2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2501](#): Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie dokumentowania działań związanych z integrowaną produkcją roślin – ogłoszono 17.11.2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2513](#): Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej miodu – ogłoszono 20.11.2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2527](#): Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – ogłoszono 23.11.2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2549](#): Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 listopada 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunków i trybu przeprowadzania czynności kontrolnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – ogłoszono 24.11.2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2562](#): Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2024 r. – wejdzie w życie 12.12.2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2563](#): Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie stawek dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornycy obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznym materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany – wejdzie w życie 12.12.2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2564](#): Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – wejdzie w życie 12.12.2023 r.

[Dz.U. 2023 poz. 2565](#): Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie wykazu gatunków roślin uprawnych, do których materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany przysługuje dopłata z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany – wejdzie w życie 12.12.2023 r.

Wykaz gatunków objętych dopłatami zgodnie z rozporządzeniem:

- 1) w przypadku zbóż: jęczmień, owies nagi, owies szorstki, owies zwyczajny, pszenica orkisz, pszenica twarda, pszenica zwyczajna, pszenżyto, żyto;
- 2) w przypadku roślin strączkowych: bobik, groch siewny (odmiany roślin rolniczych), łubin biały, łubin wąskolistny, łubin żółty, soja, wyka siewna;
- 3) ziemniak.

ODPOWIEDZI NA WNIOSKI I INTERWENCJESAMORZĄDU ROLNICZEGO

W listopadzie br. otrzymaliśmy wyszczególnione poniżej odpowiedzi na wnioski zgłaszane przez izby rolnicze. Pełna treść oraz korespondencja związana ze zgłaszaniem i realizacją izbowych postulatów dostępne są na stronie internetowej www.mir.krakow.pl w zakładce [INTERWENCJE](#):

- [MKiŚ ws. odszkodowania za zagryzione zwierzęta domowe, 03-11-2023.](#)
- [Stanowisko MRiRW ws. glifosatu, 03-11-2023.](#)
- [Odpowiedź MRiRW na wniosek o rozszerzenie beneficjentów dodatku dla sołtysów, 10-11-2023.](#)
- [MRiRW ws. odstępstwa od stosowania norm GAEC, 10-11-2023.](#)
- [ARiMR ws. zgłaszania dodatkowej siedziby stada przy prowadzeniu wypasu pastwiskowego, 14-11-2023.](#)
- [MRiRW w sprawie zwolnień środowiskowych dla rzeźni o małych zdolnościach produkcyjnych, 14-11-2023.](#)
- [Odpowiedź MI w sprawie przejazdów kombajnem po drogach publicznych, 14-11-2023.](#)
- [Odpowiedź MRiRW na wniosek KRR ws. zwiększenia limitu w ramach RHD, 15-11-2023.](#)
- [Odpowiedź resortu rolnictwa na postulaty izb rolniczych ws. wydłużenia terminu szacowania strat suszy przez aplikację publiczną, 17-11-2023.](#)
- [Resort rolnictwa w sprawie zwiększenia finansów przeznaczonych na rehabilitację emerytowanych rolników, 21-11-2023](#)
- [MKiŚ w sprawie odpowiedzialności SP za szkody wyrządzone przez wilki i prawnego uregulowania kwestii odszkodowań, 21-11-2023](#)
- [Odpowiedź MRiRW w sprawie obowiązku ugorowania 4 proc. gruntów rolnych, 21-11-2023](#)
- [Informacja MRiRW o wprowadzonych instrumentach wsparcia dla rolników w związku z wojną na Ukrainie, 23-11-2023](#)
- [Odpowiedź MRiRW na uwagi KRIR do projektu rozporządzenia ws. wsparcia na wymianę pokryć dachowych, 23-11-2023](#)

- [Resort rolnictwa w sprawie działań na rynku owoców miękkich, 24-11-2023](#)
- [MRiRW w sprawie praktyki utrzymywania na ściółce bydła w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt, 27-11-2023](#)
- [MRiRW ws. możliwości zmiany przepisów w zakresie korzystniejszych uprawnień dla rencistów, 28-11-2023](#)
- [Odpowiedź resortu rolnictwa ws. utylizacji ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego powstałych przy uboju gospodarczym, 28-11-2023](#)

* * *

**INTERWENCJE SAMORZĄDU ROLNICZEGO z listopada 2023 r.,
pozostające bez odpowiedzi na dzień 05.12.2023 r.
informacja dostępna stronie internetowej MIR:**

- [Wniosek KRIR o wprowadzenie dopłat do cen skupu płodów rolnych, 17-11-2023.](#)
- [Samorząd rolniczy wnioskuje o zwiększenie lub przesunięcie środków na program wapnowania, 17-11-2023](#)
- [Uwagi samorządu rolniczego do projektu Programu Odbudowy Pogłowia Świń, 09-11-2023](#)
- [Uwagi samorządu rolniczego do projektowanej stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa rolniczego na 2024 r., 24-11-2023](#)

* * *

INFORMACJE BRANŻOWE

INFORMACJE MRiRW:

➔ w przypadku wygaśnięcia profilu zaufanego i jego nieprzedłużenia do 31.10.2023 r., można założyć nowy profil zaufany, np. poprzez aplikację, „Zgłoś szkodę rolniczą”. Umożliwi to dalsze logowanie się do aplikacji profilem zaufanym w celu złożenia wniosku o oszacowanie suszy, czy późniejszego pobrania protokołu lub kalkulacji oszacowania szkód. [▶ www.gov.pl](http://www.gov.pl).

➔ 7 listopada br. upłynął termin na złożenie zdjęcia geotagowanego lub oświadczenia potwierdzającego wykonanie praktyk takich jak:

- wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji;
- stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo.

Obie praktyki realizowane są w ramach ekoschematu *Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi*.

Jeżeli przeprowadzenie ww. zabiegów nie było możliwe z uwagi na niekorzystne warunki pogodowe, w szczególności nadmierne uwilgotnienie gleby, to w opinii MRiRW, zachodzą przesłanki uznania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, o których jest mowa w przepisach unijnych.

W sytuacji uznania danego przypadku za działanie siły wyższej, rolnik zachowuje prawo do otrzymania pomocy. Każdy przypadek wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności powinien zostać zgłoszony do kierownika biura powiatowego ARiMR niezwłocznie po ich wystąpieniu. [▶ www.gov.pl](http://www.gov.pl).

➔ KE zaakceptowała program pomocy dla producentów malin. Dotacje otrzymają producenci, którzy złożyli wnioski do ARiMR w terminie do 31.10.2023 r.

Stawki pomocy:

- **1 250 zł/ha upraw malin**, na których wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w 2023 r. przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu, i w odniesieniu do których producent malin złożył wniosek o udzielenie pomocy w związku ze stratami w wysokości co najmniej 70% z tego tytułu, lub
- **2 500 zł/ha upraw malin**, jeżeli nie złożył wniosku o pomoc w związku ze stratami w wysokości co najmniej 70% z tytułu przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu.

Wysokość dotacji ustalona zostanie jako iloczyn powierzchni upraw malin (deklarowanej przez producenta we wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich - nie większej jednak niż 10 ha) i stawki pomocy. [▶ www.gov.pl](http://www.gov.pl).

➔ KE wydała decyzję o zgodności ze wspólnym rynkiem programu pomocy dla producentów kalafiorów i brokułów, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym

spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy. Pomoc dla producenta rolnego, któremu podmiot odmówił odbioru pełnej ilości zakontraktowanych produktów rolnych będzie wynosiła **1 250 zł/ha uprawy kalafiorów lub brokułów**. Do wyliczenia powierzchni uprawy przyjmuje się iloraz ilości nieodebranych kalafiorów i brokułów oraz średniego plonu, według danych GUS za 2021 r.

Pomoc będzie przyznawana w drodze decyzji kierownika biura powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, na podstawie wniosku tego producenta rolnego złożonego do 30 października 2023 r. ► www.gov.pl.

➔ **Rada Ministrów przyjęła, przedłożone przez ministra rolnictwa, rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań ARiMR,** mające na celu realizację akcji profrekwencyjnej w związku z wyborami parlamentarnymi do Sejmu i Senatu. Dzięki wprowadzonym zapisom **gminy do 20 tys. mieszkańców z frekwencją powyżej 60% otrzymają środki na działalność kół gospodyń wiejskich.** ► www.gov.pl.

➔ **od 8 grudnia br. zaczną obowiązywać nowe unijne przepisy dotyczące etykietowania wina w zakresie wykazu składników i informacji o wartości odżywczej.** Obowiązek podawania tych danych szczegółowych będzie dotyczył wszystkich win i aromatyzowanych produktów sektora wina wprowadzanych do obrotu w Unii Europejskiej. ► www.gov.pl.

INFORMACJE ARiMR

➔ **Zakończyła się realizacja zaliczek w ramach tegorocznej kampanii dopłat bezpośrednich i obszarowych. Do 23 listopada br. rolnicy otrzymali 8,64 mld zł.** Zaliczki były wypłacane sukcesywnie od 16 października 2023 r. do 30 listopada.

W ramach tegorocznej kampanii zaliczki były wypłacane na poczet płatności bezpośrednich – w tym płatności dla małych gospodarstw i przejściowego wsparcia krajowego (w wysokości 70%) oraz z tytułu płatności ONW (85%).

Przekazywanie płatności końcowych rozpoczęło się 1 grudnia. Przelewów z tego tytułu można się spodziewać po otrzymaniu decyzji. Należy pamiętać, że środki mogą trafić wyłącznie na konto bankowe zgłoszone we wpisie do ewidencji producentów. Bardzo ważne jest zatem, by numer rachunku był aktualny.

➔ **w listopadzie 2023 r. zakończyły się nabory wniosków:**

- **17.11.2023 r.** zakończył się nabór wniosków o szacowanie szkód, które powstały w wyniku tegorocznej suszy. Pierwotnie nabór miał trwać do 30.10.2023 r. jednak został przedłużony ze względu na liczne prośby od organizacji rolniczych, w tym również izb rolniczych.
- **17.11.2023 r.** zakończył się nabór wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć służących wdrożeniu rozwiązań w zakresie rolnictwa 4.0. w ramach „**Inwestycji na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu**”, finansowanych z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Nabór rozpoczął się 15.11.2023 r. i miał trwać do 15 grudnia br. jednak został zakończony, ponieważ zapotrzebowanie wynikające ze złożonych wniosków wyniosło ponad 150% dostępnego limitu (164 mln zł).
- **24.11.2023 r.** zakończył się nabór o dofinansowanie na „**Rozwój małych gospodarstw**”, przeznaczone dla rolników, którzy prowadzą mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwa. Nabór był dwukrotnie wydłużany. Wg ARiMR o dofinansowanie rozwoju gospodarstw ubiega się 10 750 rolników, a kwota wynikająca ze złożonych dokumentów to ponad 1 mld zł. Najwięcej zainteresowanych tą formą pomocy jest w województwach mazowieckim, lubelskim i świętokrzyskim.
- **24.11.2023 r.** zakończył się nabór o wsparcie na „**Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych**”. W zakończonym naborze, na dzień 27.11.2023 r. złożono 400 wniosków - zdecydowanie najwięcej na Podlasiu - na kwotę blisko 50 mln zł, jednak dane te nie są ostateczne.

INFORMACJE O NABORACH PROWADZONYCH PRZEZ ARiMR:

➔ **Do 29 grudnia 2023 r. rolnicy, którzy ponieśli straty w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk atmosferycznych lub ASF, mogą ubiegać się o środki finansowe na „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej”.** Kwota pomocy w ramach tego działania finansowanego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 to **maksymalnie 300 tys. zł.** Więcej informacji na ► www.arimr.gov.pl.

➔ **Od 20 listopada 2023 r. do 18 stycznia 2024 r. hodowcy pszczoł, organizacje zrzeszające pszczelarzy, ośrodki doradztwa rolniczego i jednostki naukowo-badawcze mogą składać wnioski o dofinansowanie z Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027.** W tym czasie przeprowadzonych zostanie siedem naborów. Trzy z nich (I.6.2; I.6.3; I.6.5) – były realizowane w kwietniu tego roku - cztery interwencje będą przeprowadzone po raz pierwszy:

- **Interwencja I.6.1 - Wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej** – wnioski mogą składać organizacje pszczelarskie oraz jednostki doradztwa rolniczego. Dofinansowanie obejmuje organizację szkoleń dotyczących m.in. prowadzenia gospodarki pasiecznej, chorób pszczoł, pożytków i produktów pszczelich. Refundacji podlegać może nawet 100% poniesionych wydatków.
- **Interwencja I.6.2 - Inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych** – wnioski mogą składać indywidualni pszczelarze oraz organizacje pszczelarskie (w imieniu pszczelarzy). Wspieraniem finansowym objęty jest zakup nowego sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej, np. miodarek, odstojników oraz uli lub ich elementów. Refundacja wynosi do 60% kosztów netto. Maksymalna wysokość pomocy przekazanej beneficjentowi to 100 zł w przeliczeniu na jeden posiadany pień pszczeleli, a dofinansowanie na jednego hodowcę nie może przekroczyć 15 tys. zł.
- **Interwencja I.6.3 - Wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi** – wnioski mogą składać, w imieniu hodowców pszczoł, wyłącznie organizacje pszczelarskie. Wsparcie powinno być przeznaczone na realizację operacji polegających na zakupie produktów leczniczych do walki z warrozą, w tym weterynaryjnych. Zwrotowi podlega do 90% kosztów netto zakupu leków.
- **Interwencja I.6.4 - Ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrowniej** – wnioski mogą składać wyłącznie indywidualni pszczelarze. Realizowane z dofinansowaniem operacje muszą dotyczyć zakupu nowego sprzętu, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki wędrowniej, m.in. wag pasiecznych czy przyczep do przewozu uli. Pomoc jest przyznawana w formie refundacji do 60% kosztów netto. Wysokość wsparcia ustala się na podstawie wielkości gospodarstwa pszczelarskiego:
 - od 25 do 149 pni - 150 zł/pień pszczeleli;
 - od 150 pni - 200 zł/pień pszczeleli.

Maksymalna wysokość wsparcia to 40 tys. zł.

- **Interwencja I.6.5 - Pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczoł** - wnioski mogą składać, w imieniu pszczelarzy, zrzeszające ich organizacje. Wspieraniem objęty jest zakup: matek pszczelich z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi lub rejestry; odkładów lub pakietów pszczelich z matkami pochodzącymi z linii hodowlanych; a także odkładów lub pakietów pszczelich od producentów, którzy uzyskali rekomendację związków lub zrzeszeń pszczelarzy. Refundacji podlega do 70% kosztów netto, a maksymalna kwota pomocy dla beneficjenta to 10 tys. zł.
- **Interwencja I.6.6 - Wsparcie naukowo-badawcze** - wnioski mogą składać jednostki naukowo-badawcze zajmujące się tematyką pszczelarską. Dofinansowanie obejmuje prace poświęcone zdrowiu pszczoł, jakości produktów pszczelich i innowacjom w gospodarce pasiecznej. Pomoc jest udzielana do wysokości limitu, który nie może przekroczyć 80 tys. zł dla pojedynczego beneficjenta w danym roku pszczelarskim i jest przyznawana w formie refundacji do 100% kosztów netto.
- **Interwencja I.6.7 - Wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacja miodów odmianowych** – wnioski o przyznanie pomocy będą mogli składać wyłącznie indywidualni pszczelarze. Wsparcie można przeznaczyć na zakup analiz fizyko-chemicznych miodu lub analizy pyłkowej miodu. Refundacji podlega do 90% kosztów, a limit to 10 tys. zł.

Dokumenty będą przyjmowane wyłącznie za pośrednictwem PUE ARiMR. Więcej informacji na www.arimr.gov.pl.

➔ **Od 15 grudnia 2023 r. do 12 stycznia 2024 r. można składać wnioski o wsparcie na wymianę w gospodarstwach rolnych pokryć dachowych wykonanych z materiałów zawierających azbest. Wnioski będzie można składać wyłącznie za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ARiMR.**

Wsparcie przeznaczone jest dla osób fizycznych podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników lub będących beneficjentami płatności bezpośrednich. Ubiegający się o to wsparcie powinni mieć również nadany numer w ewidencji producentów rolnych i być właścicielami lub współwłaścicielami budynku, na którym planowana jest wymiana pokrycia dachowego. Wnioski mogą dotyczyć także inwestycji realizowanych na terenach gmin miejskich.

Stawka pomocy wynosi 40 zł/m², a dofinansowanie dotyczy wymiany maksymalnie 500 m² dachu. Na etapie składania wniosków będzie można wystąpić o przyznanie 50-procentowej zaliczki.

Zainteresowany wsparciem będzie musiał oświadczyć, że dopełni niezbędnych formalności związanych z realizowaną inwestycją we właściwym miejscowo starostwie powiatowym. Więcej informacji na [▶ www.arimr.gov.pl](http://www.arimr.gov.pl).

INFORMACJE KRUS

➔ **Od 1 grudnia 2023 r. zmieniają się kwoty miesięcznego przychodu powodujące zmniejszenie lub zawieszenie świadczeń emerytalno-rentowych i wynoszą odpowiednio:**

- 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia tj. **5 036 zł 50 gr**,
- 130% tego wynagrodzenia tj. **9 353 zł 50 gr**.

Nowe kwoty miesięcznego przychodu powodujące zmniejszenie/zawieszenie emerytury lub renty ogłosił komunikatem z dn. 13.11.2023 r. Prezes ZUS, w związku z ogłoszeniem przez Prezesa GUS przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za III kwartał 2023 r. (7 194 zł 95 gr). [▶ www.krus.gov.pl](http://www.krus.gov.pl).

➔ **Z dniem 1 stycznia 2024 r., zmieniają się przepisy dotyczące osób podlegających na wniosek ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu w KRUS w związku z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna, za które składki do KRUS opłaca wójt, burmistrz lub prezydent miasta.**

Od 1 stycznia 2024 r., rolnicy oraz domownicy ubiegający się po raz pierwszy o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna nie będą zobowiązani do zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym. Wobec czego, po przyznaniu im któregośkolwiek z tych świadczeń, będą nadal podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, tj. zarówno ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, jak i wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu, przy czym sami będą opłacać składki z tytułu tego ubezpieczenia do KRUS.

Dotychczas osoby pobierające świadczenia dla opiekunów musiały zaprzestać prowadzenia działalności rolniczej (pracy w gospodarstwie rolnym – w przypadku domowników) i podlegały w KRUS wyłącznie ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na wniosek, za które składki na to ubezpieczenie opłacał wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Niemniej, obowiązuje zasada praw nabytych. Osoby, które nabyły bądź nabędą do 31 grudnia 2023 r. - prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, będą mogły zachować prawo do wymienionych świadczeń na dotychczasowych warunkach. Jednakże do kontynuowania ubezpieczenia w KRUS, osoby te nadal nie będą mogły podejmować zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w tym prowadzenia działalności rolniczej. Wówczas pozostaną one w ubezpieczeniu w KRUS na wniosek, a składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe będzie opłacał za nie wójt, burmistrz lub prezydent miasta. [▶ www.krus.gov.pl](http://www.krus.gov.pl).

➔ **Uchwałą Nr 20 Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników z dnia 23 listopada 2023 r. została ogłoszona wysokość miesięcznej składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w I kwartale 2024 r.**

W związku z tym, **wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie za podlegającego przez cały miesiąc rolnika, małżonka, domownika i pomocnika rolnika w I kwartale 2024 r. wynosi 60,00 zł miesięcznie (▶ wymiar składek za pomocników na poszczególne miesiące).**

Jeżeli rolnik, małżonek lub domownik objęty jest tym ubezpieczeniem na wniosek wyłącznie w zakresie ograniczonym, należna składka stanowi 1/3 pełnej składki, tj. **20,00 zł miesięcznie.**

W grudniu br. wysokość emerytury podstawowej wynosi 1 429,60 zł, w związku z tym **podstawowa miesięczna składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za rolników, małżonków i domowników w I kwartale 2024 r. wynosi 143,00 zł.**

Dodatkowa miesięczna składka na to ubezpieczenie za rolników prowadzących gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 50 ha przeliczeniowych użytków rolnych stanowić będzie:

- 12% emerytury podstawowej, tj. **172,00 zł** dla gospodarstw rolnych obejmujących obszar użytków rolnych do 100 ha przeliczeniowych,
- 24% emerytury podstawowej, tj. **343,00 zł** dla gospodarstw rolnych obejmujących obszar użytków rolnych powyżej 100 ha przeliczeniowych do 150 ha przeliczeniowych,
- 36% emerytury podstawowej, tj. **515,00 zł** dla gospodarstw rolnych obejmujących użytki rolne powyżej 150 ha przeliczeniowych do 300 ha przeliczeniowych,
- 48% emerytury podstawowej, tj. **686,00 zł** dla gospodarstw rolnych obejmujących użytki rolne powyżej 300 ha przeliczeniowych.

Ustawowy termin uregulowania należnych składek za:

- rolników, małżonków i domowników za I kwartał 2024 r. upływa z dniem **31 stycznia 2024 r.**,
- pomocników rolnika za dany miesiąc upływa z **15 dniem następnego miesiąca.**

INFORMACJE KRIR

➔ **15 grudnia 2023 r. o godz. 10.00 na platformie ClickMeeting odbędzie się webinarium szkoleniowe pt. „Obowiązki rolników w zakresie ewidencjonowania opakowań po środkach ochrony roślin w systemie BDO (tzw. bazie danych o odpadach)”. Zasady postępowania opakowaniami po środkach ochrony roślin są ściśle regulowane przez polskie prawo. Zgodnie z ustawą o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, rolnicy gospodarujący na powierzchni powyżej 75 hektarów zobowiązani są do rejestracji w systemie BDO.**

Uczestnicy webinarium dowiedzą się:

- jakie są obowiązki rolników wynikające z ustawy o odpadach oraz z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi,
- kto ma obowiązek rejestracji w systemie BDO i w jaki sposób można to sprawdzić,
- jak krok po kroku zarejestrować się w systemie BDO,
- jak założyć Kartę Przekazania Odpadów (KPO) w systemie BDO,
- czym jest karta KEO, kto jest zobligowany do jej założenia i jak to zrobić,
- jakie są zasady zwrotu opakowań po środkach ochrony roślin i na czym polegają zależności pomiędzy zwrotem opakowań do sklepu a obowiązkami ewidencyjnymi w systemie BDO.

Webinarium organizuje z Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin, pod patronatem Krajowej Rady Izb Rolniczych.

Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do rejestracji poprzez poniższy link:

▶ <https://psor.clickmeeting.com/webinarium-systemu-psor/register>

Rejestracja trwa do 13.12.2023 roku. Ilość miejsc jest ograniczona, o wzięciu udziału decyduje kolejność zgłoszeń.

INFORMACJE Z PRAC ZARZĄDU I BIURA MIR

1) W listopadzie odbyły się dwa posiedzenia Zarządu MIR – 8 i 27 listopada br.

2) 03.11.2023 r., w biurze MIR w Krakowie odbyło się I posiedzenie WZ MIR VII kadencji (2023-2027), podczas którego wybrano władze Izby (Zarząd MIR), delegata MIR do WZ KRIR oraz składy Komisji – Rewizyjnej i Budżetowej MIR. Więcej informacji na [stronie internetowej MIR](#).

3) W listopadzie br. wydaliśmy i rozpoczęliśmy dystrybucję kolejnego numeru Informatora Małopolskiej Izby Rolniczej nr 63(70) JESIEŃ 2023, wersja elektroniczna biuletynu dostępna jest na [stronie internetowej Izby](#).

4) 09.11.2023 r. w CK UR w Krakowie odbyła się konferencja naukowa pt. „Instytucjonalne wsparcie małych gospodarstw rolnych w nowej Wspólnej Polityce Rolnej”. MIR – wspólnie z ECBDGR, MSDR i WZRKiOR była współorganizatorem tego wydarzenia. Więcej informacji na [stronie internetowej MIR](#).

5) 22.11.2023 r. odbyło się I posiedzenie WZ KRIR VII kadencji, podczas którego wybrano władze Izby (Zarząd KRIR), delegata MIR do WZ KRIR oraz składy Komisji – Rewizyjnej i Budżetowej MIR. W posiedzeniu uczestniczyli Prezes R. Czaicki i delegat MIR do WZ KRIR J.M. Lenczowski. Więcej informacji na [stronie internetowej MIR](#).

6) W okresie od 7 listopada do 14 grudnia na terenie całego województwa odbywają się szkolenia dla rolników pn. „Nowoczesne technologie uprawy zbóż”. Łącznie przewidziano 20 szkoleń z udziałem 30 osób/szkolenie. Organizatorem szkoleń jest Polski Instytut Rozwoju. MIR prowadzi nabór uczestników szkoleń w poszczególnych powiatach oraz zajmuje się obsługą techniczną spotkań.

7) W listopadzie Zarząd i pracownicy biura MIR realizowali zadania związane z organizacją posiedzenia II posiedzenia WZ MIR VII kadencji połączonego z konferencją oraz piknikiem wieprzowym (zadanie pn. „Wieprzowina - jakość i zdrowie z polskich hodowli”, finansowane z #Funduszy promocji). Wydarzenie odbyło się 7 grudnia br. w CK UR w Krakowie, al. 29 listopada 46. Do udziału zaproszeni zostali delegaci wszystkich rad powiatowych MIR, małopolscy rolnicy oraz przedstawiciele władz wojewódzkich i instytucji/organizacji okołorolniczych.

8) W listopadzie br. odbywały się posiedzenia delegatów rad powiatowych: 06.11.2023 r. – RP MIR w Proszowicach; 09.11.2023 r. – RP MIR w Wieliczce; 14.11.2023 r. – RP MIR w Suchoj Beskidzkiej; 16.11.2023 r. – RP MIR w Olkuszu;

21.11.2023 r. – PR MIR w Miechowie; 21.11.2023 r. – RP MIR w Gorlicach i w Wadowicach; 22.11.2023 r. – RP MIR w Oświęcimiu; 23.11.2023 r. – RP MIR w Nowym Targu i w Zakopanem; 24.11.2023 r. – RP MIR w Limanowej; 29.11.2023 r. – RPO MIR w Nowym Sączu; 30.11.2023 r. – RP MIR w Myślenicach.

9) Wydarzenia, w których uczestniczyli członkowie Zarządu, delegaci, dyrektor oraz pracownicy MIR:

- 08.11.2023 r. - „Diagnostyka i nawożenie roślin ogrodniczych” – szkolenie on-line – z udziałem pracowników biura MIR w Wadowicach.
- 16.11.2023 r - „Zwalczanie chwastów w rolnictwie za pomocą narzędzi wykorzystujących laser – projekt Walaser” – webinarium z udziałem pracowników biura MIR w Wadowicach.
- 27.11.2023 r. - Posiedzenie Komisji Rolnictwa w Starostwie Powiatowym w Miechowie – uczestniczył Wiceprezes Zarządu MIR p. M. Boligłowa.
- 29.11.2023 r. – warsztaty wykonywania ozdób świątecznych dla kobiet wiejskich w Barwałdzie Średnim – organizacja biuro MIR w Wadowicach.
- 30.11.2023 – warsztaty wykonywania ozdób świątecznych dla kobiet wiejskich w Mucharzu – organizacja biuro MIR w Wadowicach.

Opracowanie: J. Kałmuk, biuro MIR w Krakowie